

Dagthema: De kracht die in je hart woont

Overweging 24 februari – Diana Vernooij

“... Je verwacht van een ander dat hij zich op dezelfde manier gedraagt als jij zou doen. Met de maat waarmee jij denkt dat anderen jou meten, meet jij hen en met de maat waarmee jij meet, verwacht je ook gemeten te worden. Je kunt dus vanzelfsprekend blijven ronddwalen in de wereld als voor iedereen in dezelfde wereld loopt ... ”

Eerste lezing uit Genesis 45:1-11

Tweede lezing volgens Lucas 6:30-38

Openingsgebed Boeddha

Lakkhana Sutta

Een dwaas is herkenbaar aan zijn gedrag.
Een wijs mens is herkenbaar aan zijn gedrag.
Iemands onderscheidingsvermogen toont zich in zijn optreden.

Goomba Boomba

Yma Sumac

Welkom en inleiding

Lieve mensen, goede morgen. Met deze ongewone klanken wensen Carla en ik u een heel stralende morgen. Fijn dat jullie er zijn, welkom mensen die voor het eerst hier zijn – leuk dat je komt kijken! Fijn om hier weer te staan, en te mogen improviseren met muziek nu het koor vakantie heeft. Sinds ik wist dat het koor niet zong liep ik rond met de gedachte de muziek van Yma Sumac als uitgangspunt te nemen voor deze viering. Wie mij vaker zonder koor heeft meegemaakt weet dat we al een viering rond Leonard Cohen hebben gehouden en een met enkel Mississippi blues en de laatste was met

Klezmermuziek. De stijl van de muziek moet aansluiten, zelf een boodschap hebben. Daarom aarzelde ik met Yma Sumac.

4,5 Octaven

Yma Sumac - bijna niemand die ik spreek kent haar. Wie zij is? Ze maakte haar muziek in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw. Ze komt uit Peru, haar stembereik is 4,5 octaven groot. Ze nam met de band van haar man Peruaanse volksliederen op hun repertoire. Samen gingen ze het binnenland van Peru binnen, onder meer het gebied van de Jivaro, de koppensnellers in het noorden, wier taal zij leerde. Ze namen hun geluiden en melodieën op en ze vermengde ze met haar eigen muzikale erfenis. Haar fascinerende muziek was favoriet bij koningin Wilhelmina maar werd ook soms als bizar ervaren. Ze is nagenoeg vergeten geraakt.

Blij en vurig

Waarom vandaag deze muziek? Mij maakt de muziek van Yma Sumac altijd blij en vurig – ik dans door mijn huis als ik haar cd's opzet. Ik versta niets van haar teksten, het meeste zal Spaans zijn of inlandse talen. Maar de intentie versta ik des te beter: vuur en levensvreugde. En vurige muziek kunnen we wel gebruiken bij het thema van vandaag: De kracht die in je hart woont. We lezen over Jozef die door zijn broers verkocht in Egypte de gunst van de farao weet te verwerven en een hoge positie krijgt. Door hongersnood gedreven gaan zijn broers naar Egypte en komen als smekeling. Dan heeft Jozef de macht over hen – hoe gaat hij reageren?

En we lezen uit Lucas befaamde aansporing: "Bemint uw vijanden, doet wel aan wie u haten."

Waar anders dan in het diepst van onze passie en liefde moet een dergelijke aansporing landen om vrucht te dragen? Daarom Yma Sumac, voor het broodnodige vuur en een flinke schep levensvreugde.

Carla en ik wensen ons allen een gepassioneerde viering toe!

Gebed om kracht

Er is een kracht die geest is en leven,
licht en waarheid en grenzeloze ruimte.
Zij omvat alle activiteit en verlangen,
alle geuren en smaken.
Deze kracht is het die het hele universum ontvouwt
en in stilte alles lief heeft.
Dit is de kracht die in mijn hart woont.

Llora Corazon

Yma Sumac

Eerste lezing Genesis 45:1-11

Nu kon Jozef zich voor de overige omstanders niet langer goedhouden en hij riep uit: 'Stuur iedereen weg.' Zo was er niemand meer bij, toen Jozef zich aan zijn broers bekend maakte. Hij huilde zo luid, dat de Egyptenaren het hoorden; ook in het huis van Farao werd het bekend. Jozef zei tot zijn broers: 'Ik ben Jozef. Maakt vader het nog goed?' Maar zijn broers konden geen woord uitbrengen, zo ontsteld waren zij over hem. Jozef echter zei tot zijn broers: 'Kom toch dichterbij.' Toen ze dichterbij gekomen waren, zei hij: 'Ik ben Jozef, de

broer die jullie naar Egypte verkocht hebben. Je hoeft niet zo terneergeslagen te zijn en jezelf niet meer te verwijten dat jullie mij hierheen verkocht hebben, want God heeft mij voor jullie uitgezonden om jullie in leven te houden. Er heerst nu al twee jaar hongersnood in het land en er komen nog vijf jaren dat het ploegen geen oogst oplevert. God heeft mij vooruit gezonden, om jullie voortbestaan op aarde te verzekeren en om velen het leven te redden.'

Tweede lezing Lucas 6:30-38

'Tot u die naar mij luistert zeg Ik: Bemint uw vijanden, doet wel aan die u haten, zegent hen die u vervloeken en bidt voor hen die u mishandelen. Als iemand u op de ene wang slaat, keert hem ook de andere toe; en als iemand uw bovenkleed van u afneemt, belet hem niet ook uw onderkleed te nemen. Geeft aan ieder die u iets vraagt, en als iemand wegneemt wat u toebehoort, eist het niet terug. (...)

Weest barmhartig, zoals uw Vader barmhartig is. Oordeelt niet, dan zult ge niet geoordeeld worden; veroordeelt niet, dat zult ge niet veroordeeld worden; spreekt vrij en ge zult vrijgesproken worden. Geeft, en u zal gegeven worden; een goede, gestampde, geschudde en overlopende maat zal men u in de schoot storten. Met de maat waarmee gij meet, zal u de maat genomen worden.'

[Malaya](#)

Yma Sumac

Overweging

Twee weken geleden deed ik mee aan een 3daagse training en de aftrap van de training was een korte oefening. "Loop 10 minuten door het gebouw en noteer wat je opvalt." Dat wat ons opviel, waar ons oog aan bleef plakken, dat moesten we opschrijven op een notitieblokje. Na die 10 minuten wisselden we uit wat we opgeschreven hadden. Ik had felle kleuren gezien die me vrolijk maakten. Ik zag ook hoe het gebouw georganiseerd was, wat er klopte en beter zou kunnen, in mijn hoofd was ik al aan het reorganiseren geslagen. Iemand anders had een straatnaambordje gezien dat haar herinnerde aan haar ongelukkige huwelijk, een boek met de titel: "Waar ging het fout" en een folder van een cursus over nieuw leven. En eigenlijk noemde iedereen weer heel andere dingen, dingen die ik verdorie allemaal niet gezien had.

Oneindig veel prikkels

Er zijn blijkbaar oneindig veel prikkels om ons heen. Dat wat je opvalt is wat je herinnert aan wat je kent, waar je van houdt, of waar juist helemaal niet van houdt. De dingen die je ziet zijn signalen die jij oppikt, en misschien wel niemand anders. En ieder ziet zo zijn eigen wereld. Wat je ziet en meemaakt weerkaatst dus jouw eigen levensproces.

Jozef is het lievelingetje van zijn vader. Hij verklikt alle slechte daden van zijn broers aan zijn vader. Zijn broers haten hem daarom, ze willen van hem af en verkopen hem aan mensen die op reis zijn naar Egypte. Ook in Egypte wordt hij gehaat en miskend. Hij is het brave type dat het allemaal beter weet en wordt daarom miskend. Hij zit jaren in de gevangenis, maar hij werkt zich op tot vertrouweling en hulp van de farao.

Dan staan zijn broers vele jaren later voor hem als smekelingen. Er is een grote hongersnood, ze komen om voedsel. Wat gaat er in Jozef om? Kan er na zoveel kwaad hem aangedaan iets goeds uit Jozef komen?

Je kunt het niemand kwalijk nemen als hij verpletterd wordt door het kwaad. Misschien heeft Jozef al die jaren in slavernij en gevangenis zijn broers gehaat en wraak gezworen. Dit moment is wat je in het Engels noemt: His finest hour. Nu is zijn tijd gekomen. Jozef is kwaad gedaan. We hadden Jozef begrepen als hij, na zoveel jaren ellende, zijn broers had laten verhongeren.

De stuipen op het lijf

Hij kan het niet laten om ze flink de stuipen op het lijf te jagen. Jozef stelt zijn broers op de proef en speelt een gevaarlijk spel met hen. Hij laat ze zijn jongste en enige volle broer ophalen, en laat zijn zilveren drinkbeker in diens bagage stoppen om hem daarna te "betrappen" op diefstal. Ondertussen groeit zijn rouw en zijn ontroering, regelmatig trekt hij zich terug om te huilen. Hij neemt de jongste gevangen. Tot Juda, een van zijn oudere halfbroers, hem smeekt om hém gevangen te nemen en de jonge Benjamin te laten gaan. Hun vader zou het verlies van zijn jongste niet overleven.

Dan breekt Jozef. Zijn ziel scheurt open in het oude verdriet. Hij schreeuwt het uit en dan stroomt er alleen nog maar liefde uit zijn mond en genegenheid. En wat hij zegt is dit: Hij is niet langer verraden en verkocht, hij is vooruitgezonden door God om zijn familie te redden van de hongerdood. Oftewel het kwaad is weg, er is vergeving, er is genade. Het enige wat nog telt is dat Jozef zijn familie kan redden. Er is alleen nog maar vreugde en passie in Jozef. Het is een oude vaak gestelde vraag: kan er uit iets fouts, kan er uit het kwaad, iets goeds voortkomen?

Kan je als je haat voelt wel liefhebben? Dat is toch precies wat Jezus ons vraagt: "Bemint uw vijanden, doet wel aan wie u haten." Kan dat wel: je vijanden liefhebben en goed doen aan wie je haat? Goed doen is niet al te moeilijk als het jou goed gaat. Ook niet oordelen is niet zo

heel moeilijk als er geen scherp oordeel jouw richting uitgegaan is. Maar lastiger wordt het als het je slecht gaat of als je scherpe oordelen over je heen krijgt of gediscrimineerd wordt of ontmenselijkt, tot slaaf gemaakt.

Ik denk niet dat je van je vijand, van de mens die je dat aandoet, kunt houden – nee, dat gaat niet. Iemand noem je juist een vijand omdat je absoluut niet van die persoon kunt houden. Zodra je van een persoon gaat houden is het geen vijand meer, liefde gaat niet met haat samen.

En waarschijnlijk gaat het Jezus daar nu juist om. Belangrijker namelijk dan haten en liefhebben is góed doen, goed te doen aan je naasten, goed te doen aan wie je niet kent, goed te doen aan wie je haat. En het belangrijkste dat Jezus ons leert is om goed te doen, juist als het kwaad je treft.

Niet over gewone liefde

Kijk: als Jezus zegt dat je je vijand moet liefhebben heeft hij niet over gewone liefde, over jouw persoonlijke hartsvoorkeur, maar hij heeft het over je beslissing geen verschil te maken tussen mensen. Ieder ander mens heeft recht op een respectvolle vriendelijke behandeling omdat die ander een mens is, wát die ander ook in jou voor gevoelens oproept. Hoe raar iemand er ook uit ziet in jouw ogen, hoe vreemd hij ruikt, hoe erg hij jou ook heeft behandeld, hoe schel zijn stem en misdadig zijn gedrag – al die oordelen die je over hem kunt hebben: het is een mens met een hart en ook hij heeft goede kwaliteiten. Je oordeel of je angst staat het in de weg om dat te zien. Als je de mens ziet achter zijn gedrag, en als je die mens goed behandelt, als je vriendelijk bent, dan verdwijnt de haat.

Haat kan niet door haat worden overwonnen, alleen vriendelijkheid kan haat overwinnen. Dat is een tijdloze waarheid. Het gaat er dus in wezen om dat je géén onderscheid maakt. Zelfs als je een ander haat, zelfs als je een gerechtvaardigde hekel hebt aan die ander, dan nog behandel je die ander als je gelijke, als de gelijke van degene om wie je geeft. Als je dat kunt dan kan je hart zich openen. Dan ook kan je vijand veranderen in een mens met gebreken.

De teksten van vandaag gaan over stoppen met oordelen en veroordelen, over vrijspreken en guld geven opdat ook jij vrijgesproken wordt en dat aan jou ruimhartig gegeven wordt. Jozef kan pas onbaatzuchtig worden nadat hij broederliefde voor zich zag. Zijn haat werd overwonnen door vriendelijkheid. Het is de vriendelijkheid van zijn broer Juda, die zichzelf wil opofferen voor de jongste broer en voor de rust van zijn oude vader – die broederliefde is wat uiteindelijk Jozef doet smelten en de kracht van zijn passie opent.

Dus de vraag of er uit iets fouts iets goeds kan komen beantwoord ik met: Nee, er komt niets goeds uit – het kwaad is verpletterend en dát baart geen goede daden. Máár: mensen maken het verschil, wij kunnen anders reageren dan voor de hand ligt. Als mensen met liefde handelen, dan kán het kwaad wegsmelten, het kán zijn kracht verliezen. Dan komt er ruimte voor het goede. Er is geen garantie, maar het kán, het kwaad kan smelten omdat het liefde ontmoet.

Werkelijkheid weerspiegelt overtuiging

De oefening die ik 2 weken geleden deed liet me zien dat de werkelijkheid je overtuigingen weerspiegelt. Je verwacht van een ander dat hij zich op dezelfde manier gedraagt als jij zou doen. Met de maat waarmee jij denkt dat anderen jou meten, meet jij hen en met de maat waarmee jij meet, verwacht je ook gemeten te worden.

Je kunt dus vanzelfsprekend blijven rondwalen in de wereld alsof iedereen in dezelfde wereld loopt, je kunt je vasthouden aan je oordelen en je afwenden van degenen die je

veroordeelt. Maar je kunt je ook losmaken van wat vanzelfsprekend lijkt, je kunt je oordelen opgeven. Je kunt je hart laten raken en goed doen. Je kunt vriendelijkheid in de wereld zetten. Je kunt je vijand veranderen in een mens met gebreken. En uiteindelijk, als je je hart opent, schenk je jezelf de grootste kracht: die van je eigen passie en levensvreugde.

Moge het zo zijn.

Indian Carnival

Yma Sumac

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
de God die de wereld tot leven roept
en die vraagt om ons antwoord.

Ik geloof in Jezus, in wie ik de mens herken
zoals God ons heeft bedoeld.

Ik geloof in een gemeenschap die,
toegerust met de kracht van de geest,
vrijheid geeft aan mensen.

En ik weet zeker, dat God dichtbij is
en dat zij naar ons glimlacht.

Gopher

Yma Sumac

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed

Wij breken en delen,
wij breken samen brood
en reiken aan elkaar de beker.

Een eeuwenoud gebaar,
dat tot ons kwam uit de geschiedenis,
herhalen wij vandaag.
Het is een teken van bevrijding,
het vieren van gemeenschap,
belijden van gelijkheid
van solidariteit.

Een mens gaf ons dit teken,
Jezus van Nazareth uit Palestina:
hij nam het brood, de beker.

Hij sprak tot ons, zijn vrienden:
leven is delen –
en hij gaf ons zijn leven.

Wij willen leven in solidariteit

pag. 6

met armen en vertrapten,
de mensen van vandaag.
Daarom herhalen wij vanmorgen
dit oud gebaar
van breken en van delen.

Nodiging, breken en delen van brood en wijn

Yawar

Yma Sumac

Voorbeden

Wanka

Yma Sumac

Gebed

Boeddha – Dhammapada

Haat wordt nooit door haat overwonnen;
Haat wordt overwonnen door vriendelijkheid,
dit is een tijdloze waarheid.

Gebed om liefdevolle vriendelijkheid
Mogen alle levende wezens gelukkig zijn.
Mogen ze leven in veiligheid en vreugde.
Mogen alle levende wezens,
of ze nu zwak of sterk, man of vrouw,
dier of mens, groot of klein zijn,
of we ze al dan niet kunnen zien,
of ze veraf of dichtbij zijn,
of ze geboren zijn of nog geboren moeten worden,
mogen ze gelukkig zijn.

Laat niemand een ander bedreigen of enig schepsel –
tot welke staat het ook behoort - verachten,
laat niemand door boosheid of haat
een ander schade willen berokkenen.
Zoals een moeder waakt over haar kind, bereid haar leven te wagen om haar enige kind te
beschermen,
Laten we zo met een onbegrensd hart
alle levende wezens beschermen en heel de wereld kleuren
met onbelemmerde liefdevolle vriendelijkheid.

Actie en informatie

Bo Mambo

Yma Sumac

Zegenbede

